

7 ta' Novembru, 1949

Imhalef:

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija versus Nassarenu Farrugia

Teorija ta' "Res Ipsa Loquitur" — Provi.

Accident jista' minnu uniku jidher li aktarx jura mhabba negligenza ta' l-imputat milli ghal kawzi oħra.

F'każi simili saħħ it-teorija ta' "res ipsa loquitur", li b'effett tagħha fuq l-imputat jaqa' l-piż tal-prova, b'iez juri illi f'dak li jara huwa ma kellux htija.

B'sentenza tagħha tad-29 ta' Lulju 1949, il-Qorti Kriminali tal-Maġistrati ta' Malta sabet lill-imsemmi Farrugia ħati ta' danni involontarji bi hsara ta' Pawlu Zammit, u kkundannatu għall-piena ta' amminenda ta' 5s.;

Dik il-Qorti rriteniet li l-kollizjoni li saret bejn it-taxi car misjuq mill-imsemmi Farrugia u l-motor car misjuq minn ċertu Zammit fit-18 ta' Gunju 1949, għal xi s-sitta u nofs ta' fil-għaxija f'Birzebbuga Square, grať minhabba n-negligenza ta' Farrugia;

L-imputat appella;

Din il-Qorti reġgħet semgħet..... u rrifettiet;

Il-Maġistrat fid-deċiżjoni tiegħu osserva li dan hu każ ta' "res ipsa loquitur". Infatti l-pożizzjoni taż-żewġ vetturi fil-ħabta turi li l-appellant kien qed jagħmel dik il-manuvra perikoluża li tiġi espressa bil-frażi "cutting the corner" meta l-kantuniera tkun fuq il-lemin;

Issa l-fatti juru verament dan, N'inli d-dottrina ta' "res ipsa loquitur"? Il-Qorti tal-Queen's Bench, fil-kawża "Cole v. Trarford" 1918, 2 Q.B. 523, iddefinietha hekk:— "This doctrine was stated to mean that an accident may by its nature be more consistent with its being caused by negligence for which the defendant is responsible than by other causes, and that in such a case the mere fact of the accident is 'prima facie' evidence of such negligence. In such a case the burden of proof is on the defendant, to explain and to show that it occurred without fault on his part";

Għalhekk fil-każ li qed jiġi eżaminat il-fatti juru minn-hom infushom tort ta' l-appellant "prima facie". Bil-provi li nstemghu mhux talli dan ma helesx minn dik il-ħtija li l-fatt

stess jixhet fuq, imma anzi għe aktar korroborat l-assunt tar-responsabilità tiegħu; għaliex ix-xhud P.S. Xuereb, li kien għal-light car ta' Zammit, biex wiehed juża l-kliem tax-xhud stess, "qata' l-kantuniera fil-qosor; kieku ma għamelx hekk, it-trouble ma kienx isir"; u x-xhud l-iehor Leslie Pearce qal illi l-kollizzjoni ma kienetx tigri kieku l-appellant ha "a bit wider sweep";

Is-sentenza appellata għalhekk hi konfermata, u l-appell miċhud. Żmien għall-hlas tal-multa xabar mil-lum.
